

2006 р. - Рік свт. Петра (Могили)

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади
церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Люблині

Люблин

№ 2 (39)

Лютий 2006 р.

www.chresto-vozd.harazd.net

Новий український православний єпископ у Західній Європі

У день св. апостола Андрія Первозваного, 13 грудня 2005 р., в українському православному соборі св. Володимира у Чикаго відбулася хіротонія нового українського православного єпископа. 34-річний владика Андрій (Пешко) став єпископом Лондонським і Західно-Європейським Української Православної Церкви у Діяспорі, що перебуває в юрисдикції Вселенської патріархії.

Ширше про цю подію на стор. 10-11.

Неділя про Страшний Суд

На тиждень перед початком Великого посту Свята Церква встановила Неділю про Страшний Суд. Цього дня у прекрасному Євангельському читанні нагадується нам про Страшний Суд живих і мертвих. Це нагадування має стати – напередодні Великого посту – спонукою для покаяння і вказанням сенсу нашої надії на Боже милосердя. Інша назва цієї неділі – М'ясопусна, з наступного дня не можна споживати м'яса.

Кондак та Євангелія – стор. 15.

З нагоди Року святителя Петра (Могили)

2006 рік є в житті української православної громади Люблина **Роком святителя Петра (Могили)**, покровителя нашої громади. Саме цього року минає 410-річчя від народження святителя Петра (Могили), а через рік відзначатимемо 360-у річницю його упокоєння у Господі.

З цієї нагоди у чергових номерах «Православного Голосу Люблина» будемо поміщувати тексти, присвячені свт. Петру (Могили), його життю, діяльності, спадщині, значенню, а також його твори. Цей цикл починаємо із цього номеру «ПГЛ» – на стор. 12-14 пропонуємо увазі читачів фрагменти монографії відомого українського історика Аркадія Жуковського про походження і молодість свт. Петра (Могили).

Хроніка нашого буття (37)

- У суботу 31 січня 2005 р. у церкві Воздвиження Чесного Хреста Господнього - храмі української православної громади м. Люблина Вечірню відслужив о. митр. прот. Володимир Ходак. Наступного дня вранці – у Новий рік за григоріанським календарем 1 січня 2006 р. та Неділю Святих Отців – Божественну Літургію у нашому храмі відслужили всі наші священики: крім о. Володимира, також душпастир української православної громади Люблина о. прот. Мирослав Вишневецький та о. Миколай Банковський.

- У четвер 5 січня увечері відбулося прибирання нашої церкви. Спільним зусиллям підготували ми церкву до празників.

- У п'ятницю 6 січня, у Навечір'я Різдва Христового, у Христо-Воздвиженській церкві цикл богослужінь почався з Царських Часів. Цю особливу службу відправляв о. Мирослав. Після часів о. о. Володимир, Мирослав та Миколай совершили Божественну Літургію свт. Василя Великого. За Літургією згадано в заупокійній молитві, зокрема, ім'я бл. пам. Люби Більчук, чия річниця смерті випадає саме цього дня.

- Напередодні свят наша церква прикрасилася новими гарними закладами до Євангелія, які покладено замість досі вживаних старих, ще з першої половини ХХ ст.

- У Святвечір, за традицією, яка склалася в нашому храмі, пополуноч було відслужено Велике Повечір'я, служив його о. Мирослав. На літійовийшли на середину храму всі наші священики: о. о. Володимир, Мирослав та Миколай. Після богослужіння у святочному настрої всі вірні подалися до своїх домів на урочисті святі вечери.

- У перший день свята Різдва Христового, 7 січня, урочисту Божественну Літургію служили у Христо-Воздвиженській церкві всі наші отці, а також вікарний священик кафедральної церкви о. Георгій Лукашевич. Численно прибули вірні заповнили храм; крім вірних Христо-Воздвиженської церкви, на святкову службу прибули також вірні зі Спасо-Преображенської церкви та особи, які вперше відвідали в Люблині православний храм.

- Увечері 7 січня о. Мирослав совершив у нашому храмі суботню Вечірню. Наступний день – це Собор Пресвятої Богородиці та Неділя по Різді Христовім. Божественну Літургію служили о. о. Володимир, Мирослав та Миколай.

- 9 січня, у третій день Різдвяних свят – день св. апостола первомученика і архидиякона Стефана – Божественну Літургію у нашому храмі служили о. Володимир та о. Миколай. Цього дня на святкову службу прибуло вже менше вірних, оскільки багато мусило податися на роботу або до школи.

- У суботу 14 січня випали свята Обрізання Господнього і свт. Василя Великого, а також Новий рік за юліанським календарем. Цього дня Божественну Літургію свт. Василя Великого служили всі священики нашого храму. Після Літургії відслужено на середині храму Новорічний молебень.

- У неділю в половині січня (цього разу 14-15 січня) традиційно відзначаємо свято покровителя української православної громади м. Люблина свт. Петра (Могилы), митрополита київського. Цього року свято це відзначали вже у четверте. Увечері 14 січня у Христо-Воздвиженській церкві відслужено урочисту Велику Вечірню, яку служив о. Мирослав. Наприкінці Вечірні священики – о. о. Володимир, Мирослав та Миколай – урочисто винесли на середину храму ікону святителя. 15 січня святкову Божественну Літургію з нагоди Храмового свята нашої громади служили о. митр. прот. Володимир Ходак та о. прот. Мирослав Вишневецький. Після Літургії відслужено урочистий молебень. На святкових богослужіннях зібралися не лише вірні Христо-Воздвиженської церкви, спільно молилися з нами також гості, що прибули зі Спасо-Преображенської церкви, а навіть з-поза Люблина. Був також присутній Генеральний консул України в Люблині Іван Грицак. Після богослужінь традиційно відбулася Святочна зустріч громади Христо-Воздвиженської церкви і гостей, на якій з першим концертом виступив новостворений гурт «Палінодія» (про свято – стор. 3-5).

- Свято Йордану, тобто Хрещення Господнього, традиційно відзначили у нашій церкві дуже урочисто. У навечір'я Богоявлення, у середу 18 січня, у Христо-Воздвиженській церкві відслужено Велике Повечір'я. Богослужіння совершав о. Мирослав, а на літійовийшли також о. о. Володимир та Миколай. Численно зібрані вірні підійшли до елеопомазання. На богослужінні був присутній колишній віцепрем'єр-міністр України Микола Жулинський. Після богослужіння всі подалися до прицерковної світлиці, де відбулася святочна зустріч нашої громади – Кутя. Цей звичай Йорданської Куті вписався вже у традицію нашої спільноти. Цього року зібралося на зустрічі (а раніше і на богослужінні) багато людей. Прибули старші члени нашої громади, студенти, слухачі Європейського колеґіуму польських і українських університетів, діти. Серед почесних гостей був Микола Жулинський, одна з чільних постатей інтелектуального життя України, зараз депутат Верховної Ради України та Голова Ради з питань духовності і культури при Президенті України. Київський гість прибув до Люблина на засідання Конвенту ЄКПіУУ, але спеціально прискорив свій приїзд до Люблина, щоб взяти участь в зустрічі української православної громади Люблина. М. Жулинський звер-

Літургійний початок Року свт. Петра (Могили)

Кожен із нас має свого небесного покровителя, чие ім'я дістав на св. Хрещенні. Також і християнські спільноти мають своїх небесних покровителів, котрих оточують особливим почитанням. Для української православної громади м. Люблина таким природним покровителем є свт. Петро (Могила), митрополит київський, адже саме його постать нерозривно пов'язана з історією Православ'я і української громади у Люблині. Цього року вже вчетверте наша спільнота святкувала празник на честь цього визначного церковного ієрарха, якого рівно 10 років тому Церква причислила до лику святих. Днем відзначення пам'яті свт. Петра (Могили) стала цього разу неділя 15 січня.

Літургійні святкування традиційно почалися в канун, увечері 14 січня. У Хресто-Воздвиженській церкві вірні зібралися на урочистій Великій Вечірні. Богослужіння відправляв душпастир української православної громади м. Люблина о. прот. Мирослав Вишневський. Під кінець вечірньої

служби всі священники, які служать у нашому храмі: о. митр. прот. Володимир Ходак, о. прот. М. Вишневський та о. Миколай Банковський – під час співу тропаря святиелю винесли з вівтаря ікону святого і поклали її на тетраподі. Присутні на бо-

Продовження на стор. 4-5.

нувся до присутніх зі словом. Під час зустрічі співали колядки, д-р М. Роценко розповів про українські Різдвяні звичаї, студенти традиційно поставили Вертеп. Всі смакували смачні пісні страви, наготовані нашими господарями. (Про передйорданську Куптодів, також статтю І. Кметь – стор. 6.)

- У сам день Богоявлення, 19 січня, на святковій Божественній Літургії численно зібралися вірні. На завершення богослужіння відбулося Велике посвячення води на середині храму. Святочні служби очолили о.о. Володимир та Мирослав. Вірні забрали посвячену Йорданську воду до своїх домівок.

- 21 січня суботню Вечірню у Хресто-Воздвиженській церкві служив о. Мирослав. 22 січня, у Неділю по Богоявленні, Божественну Літургію служили о.о. Володимир, Мирослав та Миколай. Цього дня відбулися в Люблині урочистості з нагоди Дня Соборності України. Святкування почалося панахидою за душі борців за волю України та молебнем за Україну, які біля пам'ятника на честь воїнів Армії УНР на православному кладовищі привул. Липовий очолив Високопресвященніший архієпископ Авель у співслужінні о. прот. М. Вишневського, о. Г. Лукашевича та о. диякона Марка Вашука. (Детальніше про урочистості – стор. 8-9).

- 27 січня у парафіяльній світлиці біля кафедральної церкви відбулася парафіяльна ялинка для дітей. Діти, що вивчають Закон Божий при кафедральній церкві,

підготували художню програму, співали колядки, дві групи (старші – гімназисти та молодші) підготували міні-вистави. З художньою програмою українською мовою виступили, своєю чергою, які у минулі роки, діти-учні Недільної школи при Хресто-Воздвиженській церкві: декламували вірші, співали українські колядки, виголошували Різдвяно-Новорічні вітання. Програму вони підготували під опікою своїх вчительок. Згодом відбулася спільна забава для дітей, звичайно, були й подарунки від святого Миколая.

- 28 січня на Міжнародному Фестивалі колядок у Тересполі взяв участь співочий гурт Хресто-Воздвиженської церкви – храму української православної громади Люблина «Палінодія». Виступ гурту був дуже високо оцінений. Наша спільнота вперше була представлена на тереспільському фестивалі. Цього ж дня увечері перед публікою на фестивалі був виставлений традиційний український Вертеп у постановці студентів і докторантів з Люблина, згуртованих при нашій церкві.

- У суботу 28 січня Вечірню служив о. Мирослав, недільну Божественну Літургію 29 січня служили о.о. Володимир, Мирослав та Миколай. Після Літургії відбулася традиційна зустріч при чаю, на якій члени гурту «Палінодія» та учасники Вертепу розповідали про свої враження і успіхи з фестивалю в Тересполі, в якому брали участь днем раніше.

Хронікар

гослужінні приклалися до ікони і прийняли елеопомазання.

В Неділю перед Богоявленням, 15 січня, коли відзначали пам'ять київського святителя, Христо-Воздвиженська церква заповнилася вірними. Приємно відзначити, що, попри все, празник свт. Петра (Могили) вписався вже в православну традицію Люблина, про що засвідчила численна присутність вірних на святі. Це помітно тим більше, що у спільній молитві брали участь не лише постійні вірні нашого храму, але прибула також група вірних із кафедральної церкви Преображення Господнього. Були також присутні на святі гості з поза Люблина. На свято української православної громади прибув, серед інших, Генеральний консул України в Люблині Іван Грицак.

Празничну Божественну Літургію очолили мешканець Православного Дому Соціальної Допомоги о. митр. прот. В. Ходак та душпастир нашої громади о. прот. М. Вишневецький. Співав наш церковний хор під диригуванням Олексія Куцого. На завершення літургічних відзначень на середині храму відслужено урочистий молебень перед іконою святителя. Прозвучали слова: *Святителю, Отче наш Петре, моли Бога о нас,*

зачитана була також спеціальна молитва до святого. Наприкінці богослужіння о. Мирослав Вишневецький підкреслив значення цього свята для місцевої української православної спільноти та всіх православних мешканців Люблина.

Після спільної молитви всіх запрошено на святочну зустріч громади Христо-Воздвиженської церкви і гостей. Як і кожної неділі, зібралися в прицерковній світлиці, але у більш урочистій обстановці: при великому столі з наготованими нашими господинями різноманітними тістами та чарками вина. Зі словом про значення свята і постаті свт. Петра (Могили) звернувся до присутніх церковний староста Христо-Воздвиженської церкви Григорій Купріянович. Наголосив він, що цей рік буде для нас особливим, оскільки випадають ювілеї народження і смерті нашого покровителя, відтак цей рік можна назвати Роком свт. Петра (Могили). Перший тост із привітаннями з нагоди Храмового свята і бажаннями гарної зустрічі підніс наш душпастир о. Мирослав. Зі словом до присутніх звернувся також Генеральний консул України в Люблині І. Грицак.

Знаменитим звершенням свята став прекрасний концерт новоствореного спі-

Збірка на нові облачення до нашого храму

Наша Христо-Воздвиженська церква діє вже понад три роки, проте для нормального літургічного життя потрібні ще в церкві деякі речі. Нещодавно, напередодні нашого престольного свята Воздвиження Чесного Хреста Господнього з'явилися в нашому храмі **нові гарні червоні облачення на аналої, тетрапод і перстол**, які були придбані за наші пожертви (список жертводавців був поміщений в «ПГЛ» № 12(37)/2005).

Звертаємося до всіх вірних нашого храму з закликом про чергові пожертви, котрі дозволять профінансувати замовлення нових червоних облачень, яких ще бракує: зараз аналої покриті лише спереду, немає також нового облачення на панахиднику. Відтак **потрібні ще повні облачення на аналої, на панахидник та жертвник. Пожертви можна вплачувати біля свічок, священнику або церковному старості.** Список жертводавців буде поміщений у наступних випусках нашого бюлетеня. Надіємося, що спільним зусиллям нашої громади прикрасимо наш храм.

Душпастир та Церковний комітет
Христо-Воздвиженської церкви

вочого гурту Хресто-Воздвиженської церкви «Палінодія». Був це перший концерт покликаною лише кілька місяців тому гурту, в складі якого виступають: Ірина Кметь, Марія Юрчишин та Валентин Демчук. Молоді співаки прекрасним концертом українських колядок полонили публіку. Частина колядок була заспівана при звуках бандури, інші соло або в дуеті. На концерті могли ми почути як загальновідомі українські колядки в новому опрацюванні, так і невідомі більшості присутніх твори. Концерт був першим ознайомленням нашої громади з новим елементом нашого життя, яким став гурт «Палінодія».

Варто відзначити, що наше храмове свято знайшло відгомін у засобах масової інформації. Ще цього ж дня повідомлення про свято з багатьма фотографіями було розміщене на порталі Cerkiew.pl. Наступного

дня увечері на хвилях Польського Радіо Люблин у присвяченій польсько-українській проблематиці передачі „Ponad granicami” («Понад кордонами») прозвучав репортаж із нашого храмового свята, підготовлений радіожурналістом Марціном Суперчинським.

Відзначення Храмового свята в честь свт. Петра (Могили), митрополита київського, у Хресто-Воздвиженській церкві стало виявом літургійної пам'яті про небесного покровителя нашої спільноти. Було воно також знаком живучості й розвитку життя нашої громади. Можна його вважати успішним молитовним початком Року свт. Петра (Могили), митрополита київського у житті нашої спільноти, проголошеним із нагоди 410-річчя від народження Святителя та 360-ої річниці Його упокоєння.

І.Л.

З Йорданською водою

25 січня, у середу, душпастир української православної громади Люблина – священик храму Воздвиження Чесного і Животворчого Хреста Господнього о. Мирослав Вишневецький, за давньою українською традицією, освятив йорданською водою кімнати слухачів Європейського колегіуму польських і українських університетів – докторантів різних навчальних закладів Люблина, що живуть у гуртожитку по вул. Лангевича.

Освячення дому йорданською водою належить до найбільш давніх розповіджених українських церковних традицій. Адже краплинами святої води освячується

не лише оселя, а й усі, хто мешкає в ній. Свята вода – символ духовного очищення, прозріння, а також джерело наснаги та здоров'я на увесь рік.

Особливо приемним та корисним для усіх стало щире та тепле спілкування з отцем після освячення кімнат. На згадку про цю зустріч о. Мирослав подарував господарям домів іконки Єрусалимської Богородиці, привезені з Афону, та книжку про чудо Святого Вогню, яку написала сестра Марія (Юрчук). Думаю, надовго запам'ятається усім ця післяйорданська зустріч.

Ірина Кметь

 <p>ORTHPHOTO</p>	<p>ORTHPHOTO - інтернетівський сервіс, присвячений православному християнству у фотографіях. Шукайте за адресою: www.orthphoto.net</p>
--	--

Наш передйорданський Свят-Вечір

У вечірній зимовій тиші, вкриті сніговою ковдрою, дрімали будинки Люблина. Час від часу вони моргали запаленими вогниками електричного світла очей-вікон. Занурившись у щоденні турботи, мовчки крокували перехожі, думаючи про ще не цілком віддунали новорічно-різдвяні свята. Хоча ні, безмовне вечорове мовчання стиха порушувало порипування снігу, нагадуючи всім про немалий січневий мороз. На білизні снігового покривала виднілися свіжо роз'ятрені тавра новоутворених слідів. Промине кілька хвилин, і дірявість цього січневого полотна знову заснується різноманітними сніжинками...

Завтра – Йорданські свята. А сьогодні, 18 січня, за давньою українською традицією, сотні родин зібралися за свят-вечірнім столом, аби з молитвою, внутрішнім спокоєм спожити найважливішу страву цього вечора – кутю. Після вечірнього богослужіння парафіяни храму Воздвиження Чесного Хреста Господнього теж зібралися у прищерковній світлиці, аби разом у посправжньому теплому і майже родинному колі відчути радість від спілкування, від щирих побажань, від споживання пісних страв, від натхненного та завзятого, не менш сердечного колядування. Приємною та радісною несподіванкою для усіх стала присутність за святковим столом почесного гостя – депутата Верховної Ради України, колишнього заступника прем'єр-міністра України Миколи Жулинського. Серед прибулих був також Андрій Хамратович – найстарший диригент Люблинсько-Холмської єпархії та іподиякон Холмсько-Підляського архієпископа Іларіона (Огієнка).

Про народні традиції святкування Різдвяно-новорічних свят нагадав усім д-р Микола Рощенко. Цікавою була його розповідь про дівочі передноворічні ворожіння, про залишки свідчень давнього відзначення новоліття навесні, що збереглися у посівальних віншуваннях, щедрівках, про символіку 12 страв. Спогадами про святкування Різдва у власному селі поділився з усіма Микола Жулинський.

Святковою настрою всім додало й спільне колядування. Одна за одною виринали різдвяні пісні з уст усіх присутніх – жвавої та непосидючої малечі, молоді, старших парафіян, за плечима яких – не один рік проколядованих свят. Справжньою окрасою цього вечора став показ традиційного українського вертепу у виконанні студентів та докторантів навчальних закладів Люблина за постановкою Маріолі Артем'юк. З натхненням та справжньою акторською майстерністю виконували свої ролі молоді, але досвідчені аматори. У вдало загримованих обличчях Чорта (роль виконала Марічка Юрчишин), Жида (у виконанні Ліани Гурської), Смерті (виконав цю роль Андрій Єкатеринчук), Біди (у виконанні Наталі Русінович) іноді важко було розпізнати відомих усім активних парафіян храму. Запам'яталось усім натхненне сходження Ангела з радісною новиною про Новонародженого Христа (роль виконала Марта Стангрицюк), щасливі та усміхнені обличчя пастушків (ці ролі виконали Вікторія Дуркалевич та Марта Грабан), сильні та волюві голоси козаків (виконали ці ролі Славомир Співак та Петро Сова). Не один із присутніх налякався розмахування владною булавою та мечем Ірода (у виконанні Валентина Демчука). «А на тому слові будьте здорові», – прозвучала на завершення дійства спільна колядка.

Мільйони сніжинок і справді за декілька годин святкової зустрічі своїми легкими тільцями залатали помережане слідами снігове полотно навколо храму. Вкриті сніговою ковдрою, й далі розглядали кольорові сні дрімливі будинки, уже не моргаючи очима-вікнами. Зі справжнім святковим йорданським настроєм, раз у раз порушуючи зимово-нічну тишу радісною розмовою, поверталися до своїх осель щасливі завсідники свят-вечірнього столу, залишаючи позаду себе на білизні снігового покривала новоутворені сплетіння слідів. Промине кілька хвилин, і дірявість цього січневого полотна вкотре заснує невтомні сніжинки...

Ірина Кметь

Європейський колегіум
польських і українських університетів
Кафедра української філології
Університету Марії Кюрі-Склодовської в Любліні
Воєводський осередок культури в Любліні
Центр культури в Любліні

оголошують

I
ВОЄВОДСЬКИЙ
ДЕКЛАМАТОРСЬКИЙ КОНКУРС
УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ І ПРОЗИ

Почесний патронат:

Маршалок Люблінського воєводства
Генеральний консул України в Любліні

Правила участі:

- запрошуємо до участі молодь із гімназійних, післягімназійних шкіл і старших (також дорослих);
- умовою участі є підготовка репертуару з української літератури польською або українською мовою;
- I Воєводський декламаторський конкурс української поезії і прози проводитиметься у формі трьох турнірів: декламаторського, „виведеного зі слова”, співаної поезії (детальна інформація у положенні про конкурс);

- **міжповітові турніри:**

Грубешівський Будинок культури, ul. 3 Maja 7, 22-500 Hrubieszów, тел. 084 6964744
10 лютого 2006 р., зголошення приймає пані Едита Добош-Мацюк до 2 лютого 2006 р. – повіти: Білгорайський, Холмський, Грубешівський, Янівський, Красноставський, Красьницький, Томашівський, Парчевський, Володавський, Замойський. Підготовчі заняття до конкурсу (безкоштовно) – 11 січня 2006 р. 11.00-14.00 год.

Центр культури в Любліні, ul. Peowiaków 12, 20-007 Lublin, тел. 081 536 03 22
28 лютого 2006 р., зголошення приймає пані Анна Кравчик до 18 лютого 2006 р. – повіти: Біло-Підляський, Любартівський, Люблінський, Ленчинський, Луківський, Опольський, Пулавський, Радзинський, Рицький, Свідницький. Підготовчі заняття до конкурсу (безкоштовно) – 18 січня 2006 р. 15.00-18.00 год.

- **Воєводський турнір** відбудеться 10 березня 2006 р. у Центрі культури в Любліні, ul. Peowiaków 12, 20-007 Lublin, від 10.00 год.

Детальна інформація та положення про конкурс на сторінках:

www.ekpu.lublin.pl, www.wok.lublin.pl, www.ck.lublin.pl

Молитва за Батьківщину

Стало вже люблинською традицією урочисте відзначення Дня Соборності України. Саме Люблин є одним із тих місць у Польщі, де цей день святкується особливо урочисто. Варто підкреслити, що центральним моментом люблинських урочистостей із нагоди свята 22 січня є молитва – за тих, хто віддав життя за волю своєї Батьківщини-України та за її майбутнє.

Цьогорічні урочистості з нагоди Дня Соборності України були в Люблині не менш урочистими, ніж у минулі роки. Вони відбулися у сам день свята – 22 січня 2006 р., який випав цього року в неділю. Як і в минулі роки, організаторами святкування були Генеральне консульство України в Люблині та Товариство догляду за могилами українських вояків у Люблині.

У неділю пополудні урочистості почалися традиційно на православному кладовищі при вул. Липовій біля могил вояків Армії Української Народної Республіки. Біля пам'ятника на честь вояків Армії УНР, спорудженого в 2001 р., стояла почесна варта Війська Польського, був також присутній військовий оркестр Люблинського гарнізону.

Незважаючи на сильний мороз, на кладовищі зібралися представники державних та самоврядувальних властей регіону та міста, різних установ і організацій, війська, поліції, дипломатичний корпус, а також українська православна громада Люблина. Серед присутніх були зокрема: люблинський воєвода Войцех Жуковський, віцемаршалок Люблинського воєводства Станіслав Гогач, Генеральний консул України в Люблині Іван Грицак, Почесний консул України в Холмі Станіслав Адам'як, Почесний консул Великобританії в Люблині Ян Данільчук, шеф Воєвідського військового штабу в Люблині полковник Маріан Ягодзінський, заступник президента міста Люблина д-р Януш Мазурек, голова Союзу українців Підляшся Андрій Артем'юк, представники

люблинських вузів, різних установ та організацій.

У минулі роки урочистості традиційно починалися державними гімнами України та Польщі. Але цього разу військовий оркестр не зміг виконати гімнів, оскільки ... замерзли інструменти. Урочистості відкрив Голова Товариства догляду за могилами українських вояків у Люблині д-р Григорій Купріянович, який підкреслив значення свята і наголосив, що саме цього року відзначимо 80-річчя смерті вождя похованих тут воїнів – Головного Отамана Симона Петлюри. Почалася молитовна частина урочистостей: православний архієпископ Люблинський і Холмський Авель у співслужінні о. прот. Мирослава Вишневського та о. Георгія Лукашевича, а також о. дякона Марка Ващука відслужив Панахиду за душі похованих у цьому місці вояків Армії УНР і Молебень за Україну. Під час богослужіння співав хор храму української православної громади Люблина – Христо-Воздвиженської церкви під диригуванням Олексія Куцого. Архієпископ Авель звернувся до присутніх із коротким словом. На закінчення цієї частини урочистостей біля пам'ятника на честь вояків армії УНР – під звуки барабанів – було покладено вінки.

Друга частина святкувань відбулася, як і в минулому році, у Коронному Трибуна-

Шукайте за адресою:

www.cerkiew.pl

лі, куди прибули перемерзлі учасники урочистостей на кладовищі та інші гості, котрі лише тут приєдналися до відзначення свята. Після привітання гостей головою Товариства – співорганізатора святкувань, із коротким концертом українських патріотичних пісень епохи визвольних змагань 20-х років виступила бандуристка Ірина Кметь. Цікаву доповідь про історичне значення постаті Головного Отамана Симона Петлюри виголосив д-р Ярослав Сирник із Вроцлава, який саме в Любліні розпочинав свою університетську освіту і був причетний до порядкування могил вояків армії УНР на люблінському кладовищі наприкінці 80-х років.

Доповідь про актуальні політичні питання виголосив співорганізатор урочистостей – Генеральний консул України в Любліні Іван Грицак. Згодом зі словом до присутніх звернувся православний архієпископ Люблінський і Холмський Авель, котрий традиційно звертався зі словом до

учасників святкувань у час богослужіння на кладовищі, проте цього разу з огляду на сильний мороз зробив це у приміщенні. Потім із привітаннями виступали представники державних та самоврядувальних властей регіону і міста. Другу частину урочистостей закінчив концерт українських колядок у виконанні новоствореного співочого гурту «Палінодія», що діє при Христо-Воздвиженській церкві у складі: Ірина Кметь, Марія Юрчишин та Валентин Демчук.

Третьою частиною святкувань був бенкет у готелі «Європа», на який запрошено всіх присутніх на святкуваннях. На початку бенкету продовжено концерт українських колядок гурту «Палінодія». Згодом у милій і дружній атмосфері при повних столах представники властей, духовенство, дипломатичний корпус та українська громада Люблина могли обмінятися думками та приємно провести час у цей важливий для кожного українця день.

І.Л.

«Церковний календар 2006 рік»

– у кожній українській православній родині

З початком Нового року традиційно з'явився друком «Церковний календар 2006 рік». Це унікальне українське православне видання в Польщі.

Календар традиційно відкриває **календарна частина**, де подані всі церковні свята і імена святих на кожен день року та літургичні читання. Дуже вартісним і цікавим є обширний **історично-богословський відділ**. Знаходимо у ньому, зокрема, цікаві розвідки на богословські теми, статті з церковного мистецтва (про середньовічне християнське мистецтво Києва), історії Церкви (про монастирі Перемисько-Сяніцько-Самбірської єпархії, архієпископа Теофана Прокоповича, «Пересторогу» 1606 р., свт. Петра (Могилу), митр. Діонісія (Валединського), з нагоди 80-річчя повернення лемків до Православ'я), довідки про визначних українських вчених (про М. Грушевського, В. Гнатюка, І. Свенціцького). Окрему частину складають **матеріали з життя і сьогодення нашої Церкви**, зокрема про десятиліття перебування Уйковицького монастиря в юрисдикції Православної Церкви в Польщі, відзначення 10-ої річниці прославлення сщмч. Максима Горлицького.

Календар має понад 260 сторінок! Він стане цінним збагаченням Вашої бібліотеки.

«Церковний Календар 2006» можна придбати у нашій церкві. Ціна лише 25 зл.

Новий український православний єпископ у Західній Європі

У середині грудня 2005 р. відбулася хіротонія чергового українського православного єпископа для Західної Європи, який перебуває в юрисдикції Вселенської патріархії. Ця історична подія відбулася в день св. апостола Андрія Первозванного, 13 грудня 2005 р., в українському православному соборі св. Володимира Великого у Чикаго. Сан єпископа прийняв народжений в Україні 34-річний архимандрит Андрій (Пешко).

Українська православна діаспора у західному світі в переважній більшості перебуває в юрисдикції Вселенської патріархії. Саме під омофором матірньої Церкви Константинополя, звідки Русь-Україна прийняла хрещення більш ніж тисячоріч тому, знаходяться зараз вихідці з українських земель, які в різних обставинах опинилися в Західній Європі, обох Америках чи Австралії.

Українські православні парафії в Західній Європі підпорядковані митрополиту Костянтину, єрарху Української Православної Церкви в США, і входять вони до складу Митрополії Української Православної Церкви у Діяспорі. Українські православні парафії є у Німеччині, Франції, Бельгії та Великобританії. Наприкінці ХХ ст. опинилися вони нерідко у важкій ситуації, оскільки давня діаспора, яка з'явилася в Західній Європі в 20-40 рр. ХХ ст. і засновувала ці парафії, ставала все менш численною. Зменшувалася також кількість українського православного духовенства, а донедавна єдиним українським православним єпископом у Західній Європі був єпископ Іоан (Дерев'янка), який має свій осідок у Генку в Бельгії.

Нову ситуацію створила велика хвиля української еміграції з України, яка з'явилася в Західній Європі за останнє десятиліття. В її результаті опинилося тут щонай-

менше кількості тисяч православних українців. Вселенська патріархія почала вживати заходів для забезпечення нових українських емігрантів духовною опікою в їх рідній традиції. Прикладом цього може бути висвячення українського православного єпископа для Португалії, де нова українська еміграція є особливо численною (писали ми про це в «ПГЛ» №2(27)/2005). Груднева хіротонія владика Андрія, який має стати єпископом у Лондоні (Великобританія), є черговим прикладом цього стремління.

Кандидатуру ігумена Андрія на єпископа Лондонського і Західно-Європейського Української Православної Церкви у Діяспорі затвердив IX Звичайний Собор Митрополії Української Православної Церкви у Діяспорі, який проходив 20-23 жовтня 2005 р. у Лондоні (Англія), з участю єрархів Постійної Конференції Українських Православних Єпископів за межами України.

Рішення про обрання нового єпископа Синод Константинопольського патріархату прийняв 22 листопада 2005 р. Одноголосно обрав він архимандрита Андрія (Пешка) титулярним єпископом Кратейським, єпископом-помічником митрополита Іринопольського Константина, єрарха УПЦ в США, яка перебуває в юрисдикції Вселенської патріархії.

Чин наречення архимандрита Андрія во єпископа відбувся 12 грудня 2005 р. після

Великої Вечірні в українському православному соборі св. Володимира Великого у Чикаго, який є кафедральним храмом Західної єпархії Української Православної Церкви в США. Чин наречення звершив первоієрарх УПЦ в США і Діяспорі митрополит Костянтин у співслужінні митрополита Миколая (Карпато-Русинська єпархія Вселенської патріархії), архієпископа Всеволода (УПЦ в США), архієпископа Юрія (УПЦ в Канаді), та архієпископа Іова (Православна Церква Америки).

Урочистість хіротонії нового українського православного єпископа відбулася наступного дня – 13 грудня 2005 р. – у переповненому вірними цьому ж кафедральному соборі св. Володимира Великого у Чикаго. Божественну Літургію і чин хіротонії владики Андрія совершало сім православних архиєреїв різних юрисдикцій. Урочистості очолив первоієрарх УПЦ в США і Діяспорі митрополит Костянтин, співслужили йому: митрополит Миколай (Карпато-Русинська єпархія Вселенської патрі-

архії), архієпископ Антоній (УПЦ в США), архієпископ Всеволод (УПЦ в США), архієпископ Миколай (Румунська Православна Єпархія США і Канади), архієпископ Юрій (УПЦ в Канаді) та архієпископ Іов (Православна Церква Америки). Присутні були також митрополит Яковос (Грецька Православна Церква в США) та єпископ Петр (Російська Православна Церква за кордоном). Численно було присутнім українське православне духовенство з США та Європи. Урочистості закінчилися святковим бенкетом.

Хіротонія владики Андрія є важливою подією для майбутнього Українського Православ'я не лише в Західній Європі. Вона свідчить про розвиток українського православного життя в західній частині європейського континенту, але також про послідовне бажання Вселенської патріархії оточувати духовною опікою українську діяспору і бути активною в справах Українського Православ'я...

Григорій Купріянович

Єпископ Андрій (у миру Богдан Пешко) народився 27 квітня 1972 р. в Україні. У 1979-1989 рр. навчався у середній школі. З 1989 р. поступив до Санкт-Петербурзької духовної семінарії, яку закінчив у 1993 р. У 1994-1995 рр. відбував навчання у православної семінарії Христа Спасителя у Джонстауні (Пенсильванія, США), що перебуває в юрисдикції Карпато-Русинської єпархії Вселенської патріархії (очолює її митрополит Аміссос Миколай (Смішко). З 1995 по 1999 р. навчався в Київській духовній академії, де у 2000 р. захистив дисертацію та отримав ступінь кандидата богослов'я. 8 квітня 2001 р. ієрарх Української Православної Церкви в США (в юрисдикції Вселенської патріархії) архієпископ Всеволод (Майданський) висвятив його на диякона в кафедральному соборі св. Володимира Великого у Чикаго. 29 вересня 2003 р. диякон Богдан був возведений у сан протодиякона. 21 вересня 2005 р. у Чикаго протодиякон Богдан прийняв від владики Всеволода монашеский постриг з ім'ям Андрій (в честь св. апостола Андрія Первозванного), а чотирма дні пізніше – 25 вересня 2005 р. – був висвячений на ієромонаха і возведений у сан ігумена. 21 жовтня 2005 р. у Спасо-Преображенському українському кафедральному соборі в Лондоні ігумен Андрій був возведений митрополитом Костянтином у сан архимандрита. Його кандидатура на єпископа Лондонського і Західно-Європейського Української Православної Церкви в Діяспорі була затверджена IX Звичайним Собором Митрополії Української Православної Церкви у Діяспорі 20-23 жовтня 2005 р. у Лондоні (Англія). 22 листопада 2005 р. рішення про обрання архимандрита Андрія єпископом Кратейським прийняв синод Константинопольського патріархату. Чин наречення архимандрита Андрія відбувся 12 грудня 2005 р., а архиєрейська хіротонія – 13 грудня 2005 р. в українському православному кафедральному соборі св. Володимира Великого у Чикаго.

Три речі
є до вподоби Богу
і людям:
згода братів,
милосердя до ближніх
і згода між чоловіком
та дружиною.

Святитель Петро (Могिला)

Аркадій Жуковський

Походження та молодість свт. Петра (Могили)

Петро Могिला, син молдавського господаря Симеона й угорської князівни Маргарети, народився 21 грудня 1596 р. Щодо цієї дати є розбіжності між дослідниками життя П. Могили. Цю дату встановляє найбільший біограф і дослідник Київського Митрополита – С. Голубев на підставі панегіриків, які склалися П. Могилі на день його ім'янин і де сказано, що він «родився незадовго до Різдва Христового, а саме 21 грудня, в день пам'яті київського митрополита св. Петра, на честь якого йому й дано ім'я (Петро). А крім того, Єрлич... твердить, що наш митрополит „жив на світі повно п'ятдесят літ”. А тому що смерть Могили сталася в ніч на 1 січня 1647 р., то час його народження слід віднести до 21 грудня 1596 р.». Цієї дати

дотримується ряд інших дослідників: Ф. Терновський, митрополит Макарій, Н. Йорга, Т. Йонеску, М. Віллер, О. Оглоблин.

Інші дослідники подають дату народження 1597 рік, а ще інші вважають, що точну дату народження трудно встановити: 1596 чи 1597 рік. Один з перших дослідників П. Могили – С. Рождественський – подає 1590 рік як дату народження.

Як воно було прийнято в той час (XVI-XVII ст.), визначні родини виводили свій рід від найбільш віддалених історичних часів, звичай, який не обминув і родину Могил.

Дві історичні легенди намагаються пояснити родовід Петра Могили: перша, створена польськими геральдиками, вважає родоначальником Могили

– Муція Сцевола, потомки якого мали б перейти з Риму в Грецію, а звідти в Молдавію. К. Несецький пише: «Могила – шляхетське ім'я, здобуде в Басарабії або в Дакії, де панує слов'янська мова, означає могилу або яму, в яку складають тлінні останки забитих дружинників або воїнів. А будучи нащадком родини Муція, найбільшої і найвизначнішої у ділі Марса (воєнному), він стяв своїм грізним мечем багато ворогів своєї батьківщини і як визначний воїн заповнив береги Дунаю могилами ворогів і прийняв ім'я Могили».

Друга легенда румунського походження намагається вивести родовід Могили з кінця XV ст. Молдавський літописець І. Некульче розповідає про таку пригоду: в боротьбі проти угорців, в 1486 р., молдавському воєводі Стефанові Великому забили коня. Один з його достойників, Пуріче (що означає вош), йому запропонував свого коня, а тому, що Стефан був малий ростом, Пуріче став на коліна, щоб допомогти воєводі осідлати. Стефан Великий винагородив Пуріче – одного з предків Петра Могили – і назвав його Могилою, бо він перетворився для нього в могилу і допоміг вийти з критичного становища.

Історична вартість обох легенд обмежується до ствердження намірів роду Могили віднести свій родовід до найстарішої дати та пояснити саму назву родини.

Вже з кінця XV ст. і впродовж усього XVI ст. маємо достовірні історичні дані про існування чашника Могили – 1499 р. – хотинського паркалаба, а згодом постельника при воєводі.

В половині XVI ст. на становищі високого державного мужа – логофета був Йоан Могила, дід майбутнього митрополита Петра Могили. Він же управляв усім воєводством Молдавії за господаря Александра, який віддав заміж за Йоана свою власну сестру Марію. Це зближення з княжою родиною відкрило шлях трьом синам Йоана – Єремії, Георгію і Симеонові – до блискучих кар'єр. В кінці свого життя дід Петра Могили – Йоан постригся в ченці й закінчував життя в монастирі під ім'ям Йоанніке.

Єремія Могила був з перервами воєводою Молдавії в 1595-1606 рр., а Георгій був молдавським митрополитом в 1587-1589 рр., відомий як прихильник зближення з Римом. Цю настанову дядька часто використовували деякі дослідники Петра Могили для обґрунтування своїх теорій.

Третій син Йоана – Симеон, батько Петра Могили, був насамперед хотинським паркалабом і гетманом сучавським, а згодом, в 1601-1602 рр., господарем Волощини, в 1606-1607 рр. – Молдавії.

Симеон Могила загинув у жовтні 1607 р., його отруїли змовники, серед яких була і невістка, дружина Єремії.

Симеон Могила залишив шість синів: Михаїла, Гавриїла, Петра – майбутнього Київського Митрополита, Павла, Івана і Мойсея.

Свою політичну діяльність родина Могили провадила за підтримкою польського короля і через цю однобічну політику не могла довго втриматися на престолі румунських воєводств. Щоб закріпити свої польські зв'язки, рід

Могили посвоячився з польськими і спольщеними родами, віддаючи заміж дочок Єремії за синів магнатів Потоцьких, Вишневецьких, Корецьких, Пржерембських тощо. Крім того, всі три брати Могили – Єремія, Георгій і Симеон – мали права польського шляхетства, т. зв. «індігенат», який дозволяв їм набувати великі маєтки на Поділлі й на Київщині.

Все це впливало на зміцнення серед роду Могили пропольської орієнтації, яка, однак, залишилася тільки політичною, тільки в деяких винятках (митрополит Георгій) захоплюючи також релігійну ділянку з відомим прокатолицьким наставленням польських королів. Визначаючи зверхність Польщі, Єремія, однак, застеріг непорушність свободи для православної віри: „*usum religionis Graecae liberum intactumque habere debet*”. Залишаючись вірними Православній Церкві, Єремія і Симеон Могили виявили себе також великими добродіями Української Православної Церкви, особливо Львівського братства, церква якого на честь Успіння Пресвятої Богородиці була побудована на їхні пожертви, тому її названо «Волоською».

Так само двоюрідні сестри Петра Могили: Раїна (Регіна) Вишневецька,

дочка Єремії Могили, відома заснуванням православних монастирів на Лівобережжі, а її молодша сестра Анна, дружина Станіслава Потоцького, Краківського воєводи, залишилась православною і від 1630 р. була членом Львівського братства.

Після смерти Симеона Могили, в кінці 1607 р., внаслідок ворожого наставлення нового господаря Молдавії до родини Могили остання переселилася до Польщі, яка її дружньо прийняла, зважаючи на заслуги та родинні зв'язки. Деякі історики (Е. Гурмузакі, Н. Йорга) твердять, що тільки Петра Могили вислано на студії в Польщі, тоді коли решта мала б залишитися в Молдавії. Але ця версія є менш правдоподібною, коли взяти до уваги переслідування нового молдавського воєводи.

Серед прибулих на Західні Українські Землі під Польщею був і Петро Могила, якому тоді минуло 11 років. Про цей період майбутнього митрополита, аж до вступлення в чернечий стан (1608-1627), є дуже мало і часто суперечливих відомостей.

Аркадій Жуковський

Поміщений текст – це фрагмент книжки: Аркадій Жуковський, *Петро Могила й питання єдності Церков*, Київ 1997, с. 36-41. Збережено правопис видання.

Запрошуємо на **інтернет-сторінку Хресто-Воздвиженської церкви та української православної громади Люблина:**

www.chresto-vozd.harazd.net

На веб-сайті знайдете інформацію про нашу церкву і громаду, історію Православ'я в Люблині, фотоальбом про життя громади, інтернетну версію «Православного Голосу Люблина», посилання на цікаві православні та українські сторінки, Галерею свт. Петра (Могили), актуальну програму богослужінь у нашому храмі.

Неділя про Страшний Суд

Кондак

Єгда приїдеши, Боже,
на землю со славою, і трепещут
всяческая, ріка же огненная
пред судищем влечет, книги
разгибаются, і тайная
являются, тогда ізбави мя
от огня неугасимаго, і сподоби мя
одесную Тебе стати,
Судіє Праведніший.

Коли Ти, Боже, приїдеш
на землю у славі й все
затремтить, і ріка вогненна потече
перед судищем, і книги
розгорнуться, і таємниці
відкриються, тоді визволи мене
від вогню неугасимаго, і сподоби
мене стати праворуч Тебе, Судде
Преправедний.

Свята Євангелія від Матфія

Сказав Господь: як прийде Син Людський у славі Своїй, і всі святі Ангели з Ним, тоді сяде на престолі слави Своєї; і зберуться перед Ним усі народи, і відділить їх одних від других, як пастух відділяє овець від козлів; і поставить овець по праву руку Свою, а козлів по ліву. Тоді скаже Цар тим, що по праву руку Його: прийдіть, благословенні Отця Мого! осягніть Царство, що приготоване вам від створення світу. Бо голодував Я і ви дали Мені їсти; жадав пити, і ви напоїли Мене; странником був, і ви прийняли Мене; Нагий був, і ви одягли Мене; нездужав, і ви одвідали Мене; у в'язниці був, і ви прийшли до Мене. Тоді озвуться праведники, кажучи Йому Господи! коли ми бачили Тебе голодного і нагодували? або, як Ти жадав пити, і напоїли? Коли же ми бачили Тебе странником, і прийняли Тебе, або нагим, і одягли? Коли ми бачили Тебе недужим, або у в'язниці, і прийшли до Тебе? І відповідаючи Цар промовить до них: істинно кажу вам, коли ви вчинили це одному з цих найменших братів Моїх, то Мені вчинили. Тоді скаже їм тим, що по ліву руку: ідіть од Мене, прокляті, в огонь вічний, приготований дияволу й ангелам його: Бо голодував Я, і ви не дали мені їсти; жадав пити, і ви не напоїли Мене. Странником був, і не прийняли Мене; нагим, і не одягли Мене, недужим і у в'язниці, і не одвідали Мене. Тоді озвуться до Нього й ці, і скажуть: Господи! коли ми бачили Тебе голодним, або спрагненим, або странником, або нагим, або недужим, або у в'язниці, та й не послужили Тобі? Тоді озветься Він до них, кажучи: істинно кажу вам, коли не вчинили ви цього одному з цих найменших, то й Мені не вчинили. І підуть ці на муку вічну, а праведники на життя вічне.

Мф 25,31-46 (106 зач.)

Пожертву на видання цього номеру бюлетеня «Православний Голос Люблина»
склав Володимир Баляр.

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Люблині
Душпастир церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього: о. прот. Мирослав Вишневецький.
Редактор бюлетеня: Григорій Купріянович.
Адреса: Cerkiew Podwyższenia Krzyża Pańskiego, ul. Dolińskiego 1, 20-127 Lublin, тел. 4444160.
E-mail: chresto-vozd@cerkiew.pl Internet: <http://www.chresto-vozd.harazd.net>

Програма богослужінь
у церкві Воздвиження Чесного Хреста Господнього
- храмі української православної громади м. Люблина
лютий 2006 р.

4 лютого, субота

17⁰⁰ Вечірня

5 лютого, Неділя про Закхея

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

11 лютого, субота

17⁰⁰ Вечірня

12 лютого, Неділя про Митаря і Фарисея.

**Собор Трьох Святителів: Василя Великого,
Григорія Богослова і Івана Золотоустого**

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

14 лютого, вівторок

17⁰⁰ Велика Вечірня з литією

Освячення свічок

15 лютого, середа. Стрітіння Господа нашого Ісуса Христа.

Всесвітній День православної молоді

9⁰⁰ Освячення свічок

Божественна Літургія

18 лютого, субота

17⁰⁰ Вечірня

19 лютого, Неділя про Блудного Сина

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

25 лютого, субота

17⁰⁰ Вечірня

26 лютого, Неділя про Страшний Суд (м'ясопусна)

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю